

Önlemler alındı kan akışı başladı

■ İstanbul Sanayi Odası Başkanı **Erdal Bahçivan**, sıkıntıların sürmesine rağmen finansal sistemde hareketin başladığını "Dövizdeki geri gidiş, başarılı Euro-bond ihracı ve önlemlerle kan akışı başladı" sözleriyle açıklıyor. ➤➤ 9. sayfada

Jale
ÖZGENTÜRK

Bahçivan, son dönemlerde şirketler ve bankalar arasında yaşananları değerlendirdi

KAN AKIŞI BAŞLADI!

Sağlıklı da sorunlu da olsa şirketler uzun bir süredir bankaların isteksizliği nedeniyle finansmana ulaşmakta güçlük yaşıyor. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın bir süredir açıkladığı önlemler, sendikasyon kredilerinin açılmaya başlaması, Türkiye'nin tahvil ihracında olumlu sonuç ve dövizdeki geri gidiş yeniden hareket başlattı.

İSO Başkanı Erdal Bahçivan "Kan akışı başladı" diyor.

JALE ÖZGENTÜRK İLE EKONOMİ FİSİLTARİ

jozgenturk@hurriyet.com.tr

“KURDAKİ nisbi gevşeme ve hükümetten verilen olumlu mesajların karşılığını bankalarda hiç göremiyoruz. Tüm iş yaşamım boyunca bankaları hiç bu kadar sert, gergin, katı bize uzak görmedim. Bu sürdürülemez.”

Önemli bir işkadınının tweetinde, yaşanan son gelişmeler işte böyle özetleniyor. Tweet üç gün öncesine ait. Adına tam olarak kriz denemeyen ama dengeleri sarsan ekonomik dalgalanma süreci bankalarla iş dünyasını karşı karşıya getirmişti. İşini yapan, risksiz yatırımlara imza atan sağlıklı, büyük şirketlerin bile krediye ulaşma imkânı azalmış, kredi faizleri yüzde 40'ları bulmuştu. Bankaların kaygılandırıcı kapıların önünde biriken yeniden yapılandırma istekleriydi.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak piyasaları rahatlatmak için açıkladığı önlemlerin ardından da bankaların sendikasyon açıklamaları peş peşe geldi. Önce Akbank'ın yüzde 100 sendikasyona imza atması, ardından İş Bankası'nın da yüzde 85 oranında sendikasyona ulaşması, sürecin yeniden normalleşme adımları olarak niteleniyor. Türkiye'nin tahvil ihracı da moralieri düzeltmeye başlamış durumda. Perşembe günü Ankara'da

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Sanayi Odaları Konseyi toplantısı. Katılanlardan biri de **İstanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan**'di. Alınan önlemler, sendikasyondaki olumlu trend, Euro-bond ihracı ve dövizdeki yüzde 25 oranını bulan geri gidiş piyasalara yansımaları sordum.

GİDİŞAT OLURLU

Sıkıntının sürmesine rağmen finansal sistemde hareketin başladığını "Dövizdeki geri gidiş, başarılı Euro-bond ihracı ve önlemlerle kan akışı başladı" sözleriyle açıklıyor. Finansa ulaşma sıkıntısının sürdüğünü ancak gidişin olumlu olduğunu, somut gelişmeler oldukça normalleşmenin hızlanacağını söylüyor. Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfı'nın toplantısında sohbet ettiğim TÜSİAD Başekonomisti Dr. Zümrit İmamoğlu da Türkiye'nin büyük sanayicilerinin bile bugünlerde yüzde 38'leri bulan faizlerle ancak finansmana ulaşmasını söylüyor. Likidite sıkıntısı yaşayan şirketlerin bu faizle bile olsa kredi bulmasını olumlu karşıladığını anlatan İmamoğlu "Sendikasyonlar, dövizin geri gidişi ve Türkiye tahvillerinin ilgi görmesi moralieri biraz da olsa düzeltti" diyor. İş dünyası da bankalar da büyük bir sınavdan geçiyor. Hasarın büyük olmaması için merakla, açıklanan kararların uygulanmasını ve sonuçlarını bekliyor.

TAŞARRUF İÇİN 30 İLİ GEZDİ

TÜRKİYE'nin en önemli giderlerinden biri enerji. Petrol ve doğalgazda dışa bağımlıyız. Enerji ihtiyacının yüzde 75'ini ithal ediyoruz. Bu enerjinin yüzde 35'i ise konutlarda kullanılıyor. Yüzde 70'inden fazlası da ısıtma ve soğutma amaçlı. 2017'de enerji ithalatı için harcanan para 37 milyar dolar. Yani 13 milyar dolarlık enerji konutlarda kullanılmış. Bu yüzden tasarruf çok önemli. Zaten son 10 yılda Avrupa Birliği'ne uyum için de enerji verimliliği konusunda önemli adımlar atıldı. Bu önlemlerden biri de evlerde enerjinin boşa kullanılmaması için mantolamayıdır.

YÜZDE 50 AZ FATURA

Ancak mantolamada kullanılan levhaların kalınlığı Avrupa'da yeni bir evreye başlattı. Bizde 4.5 cm olarak uygulanan Isı Yalıtım Levhası kalınlığı Avrupa'da yaklaşık 11 cm'ler civarında. Bunun ne anlama geldiğini Türkiye'de 3 fabrikada üretim yapan Avusturyalı Austrotherm'in Genel Müdürü Özgün Kaan Alioğlu ile konuştuk. 65 yıldır ısı yalıtım sektöründe faaliyet gösteren, Türkiye'de de 10 yıldır üretim yapan Avusturyalı grup Nisan ayında 6'ncı üretim tesisini Ankara'da hizmete aldı. Türkiye'de 3 üretim tesisi yatırım planları daha var. 2'si Sivas'ta olacak şekilde. "Mantolamada ödediğimiz maliyeti sadece yüzde 20 artırarak iki kat daha kalın ısı yalıtımı yaptırabiliriz. Böylece son tüketici yüzde 50 daha az fatura öder, salınan karbon gazları miktarı yarı yarıya düşer, enerji ithalatı azalır" diyor.

30 GÜNDE 30 İL

Sektör temsilcileri "Isı Yalıtım Sektörü Kazanımı" diye bir bilinçlendirme kampanyası başlatmış. Alioğlu da bu konuyu köy köy, kasaba kasaba anlatmak üzere harekete geçmiş. Motosikleti ile hiç ara vermeden Karadeniz den Ege'ye 30 günde 30 ili gezmiş, okullarda, bayilerde, uygulamalarda, konut sakinleri ile buluşmalarında "daha kalın mantolamayı" anlatmış. Alioğlu "Mucizevi bir dokunuş bu. 4.5 cm 8 cm çıksa fatura yarı yarıya düşüyor" diyor. Türkiye'de kentsel dönüşüm tüm illerde yavaş yavaş da sürüyor. Avrupa konutlarda 'sıfır enerji kaybı' için planlamalar yaparken bu önerileri de dikkate almakta fayda var.

'YAPILANDIRMA YASALAŞIRSA VERİM HIZLANIR'

SEDAT Aoloğlu, uzun yıllardır tanıdığım bir iş insanı, sivil toplumcu, eski milletvekili. 1970'li yıllardan beri iş hayatında olan, krizli dönemleri yaşamış, hatta krizlerin darbesini yemiş biri. 2001'de zor duruma düşen şirketler için çıkarılmış İstanbul Yaklaşımı'nın da uygulayıcılarından. Aoloğlu, ekonomideki sorunları 'Enflasyonlu Durgunluk Dönemi' olarak tanımlıyor.

Önlemler yeterli olmazsa sürecin krize dönüşebileceğini söyleyen Aoloğlu, "Beni umutlandırın, rahatlatan yürütmenin 'tartışma, teşhis, tedavi' süreci ile programlar açıklaması, 'ekonomik seferberlik ortamı' oluşturmaları" diyor. Bu sürecin en önemli adımlarından birini finansal yeniden yapılandırma olarak niteleyen Aoloğlu'nun yorum ve önerileri şöyle:

- BDDK'nın çıkardığı tebliğ ve Bankalar Birliği Çerçeve Anlaşması çok olumlu; geçmiş tecrübeden eksikler tamamlanmış.
- Yapılandırmayı en kısa zamanda yasalastırmak verimini hızlandıracaktır, arttıracaktır.
- Özellikle düşük ücretlilerde gelir vergisi oranlarında azaltma yapılması konusu çok yararlı olacaktır.

- 'Demokrasi Standartlarını Yükseltme' (DESTAV) sürecine girmek gerekir. Özellikle Yargımanın evrensel yüksek standartlarda hükümler oluşturması beklenir.
- AB hızlı büyümenin sorunlarını yaşıyor. Yeniden yapılanma sürecine girebilir. Üyelikimiz bu dönemin gündeminde olmaz ise dahi güçlü ilişkilerin devamı iki tarafın da yararına.

ETB TOBB'un konsey toplantısına katıldı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından düzenlenen Sanayi Odaları Konsey toplantısı Ankara'da yapıldı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Genel Merkezi'nde gerçekleştirilen Sanayi Odaları Konsey Toplantısına, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Sanayi Odaları Konsey Başkanı **Erdal Bahçivan** ve konsey üyeleri ile Erzurum Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Oral da katıldı.

TOBB İkiz Kuleler'de gerçekleştirilen Sanayi Odaları Konsey Toplantısı basına kapalı olarak gerçekleştirilirken, toplantıda Sanayi Odalarının sorun ve çözüm önerileri ele alındı.

KENAN MORTAN

Enflasyonla Mücadele

Geçen haftanın ana konusu "Enflasyonla Topyekün Mücadele" oldu.

Başarılı şirketler öyküsüne 1 hafta ara vermek istiyorum.

Yapacağım şu:

Her bir kurum ne yapıyor?

Resmi açıklamalar KOBİ'lere ne denli nefes aldirabilecek?

SANAYİ BAKANLIĞI

Bakan Sayın Varank'ın 9 Ekim günü verdiği demeç var. Bu demeç Bakanlığın web sitesinde yazılı hale getirilmiş.

Buna göre bir KOSGEB borç ertelemesi var. 30 Haziran'a ertelenmiş olan borç ödemeleri 3 ay daha ertelendi. Bununla borç ödemesi 1 yıl ertelenmiş oldu.

İkincisi KOSGEB kaynağı artırıldı. TL Kredilerine %14 eklendi. İhracatçı KOBİ'lere ise 200 bin dolara dek 180 gün vadeli bir imkan yaratıldı.

Sn Bakan bu destek için "Enflasyonla mücadeleye bütüncül bir bakışla tam destek" adını veriyor.

Bu konuda daha ayrıntılı bilgi almak isteyen KOBİ'ler Bakanlığın 03122015000 nolu telefonunu aramaları ya da info@sanayi.gov.tr adresine mesaj yollaması gerekiyor.

KOSGEB

Bu kurumun sitesinde herhangi bir bilgi yok. Eski açıklamalar yer almakta. Bu nedenle kurumla ilgili borç ertelemesi yapacak olan KOBİ'lerimizin doğrudan Ankara'daki KOSGEB Başkanlığına yönelmesini önereceğim. Tel 03125952800. Ancak pratik olma adına desteğin kullanıldığı il birimine gidilmesi de yeterli olacak. Başvuruda bilgi ve borç ertelemesinin hep yazılı olmasına dikkat edilmeli.

KREDİ GARANTİ FONU

Kısa adı KGF olan bu kurumu Nefes Kredisi uygulamasında yakından tanıdım. KGF verdiği teminatlarda limitlerini arttırdı. Yeni limitler eski uygulamanın 2 katına çıktı. Yine borç vadeleri 156 aya çıkarıldı. Bir anlamda yeniden yapılandırma olanağı getirildi. Ancak bu bilgiler basından aldığım notlardan oluşuyor. Konuya açıklık getirmek isteyen KOBİ'ler KGF'nin 4447543 nolu telefonunu arayacak. Daha pratik ve kısa yolu kullanmak isteyenler krediyi kullandıkları bankanın şubesine başvursun. Onların elinde mutlaka bir uygulama sirküleri vardır, bununla yol almak mümkün olur.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ

Kısa adı TBB olan bu kurum 8 Ekim 2018'de "Ekonomik Faaliyetin Desteklenmesine Dair Tavsiye Kararı" aldı. Bu kararı yazılı olarak

TBB'nin web sitesinde bulabilirsiniz.

TBB bankalara kredi taksit vadesini 24 ay vadelerini öneriyor. Bu yeniden vadelenmenin 6 ayı ödemesiz devre olacak. Ancak bu bir zorunluluk değil, bir tavsiye. Bu nedenle TBB metninde "Her bir banka kendi değerlendirecek ve sonuçlandırılacak" ifadesi kullanılıyor.

Başvuruda bulunabilecek olan şirket kimliği ise şöyle veriliyor:

-Yeniden vadelendirmede borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanacağı kanaati oluşunlar.

Başvuruda bulunacak olan kuruluşun hakkında yasal bir işlem başlatılmamış, iflas kararı alınmamış, yapılandırılmamış olması ön koşul oluyor.

TOBB

TOBB "Türkiye bir defa daha devlet - millet birlikteliğiyle topyekün bir iktisadi mücadele başlatmıştır" diyerek enflasyonla mücadele olayına katılıyor. TOBB Başkanı "firmaların en geniş katılımı için çalışacağız" diyerek fiyatları %10 indirme kararını destekliyor. Ancak bunun için bir uygulama tebliği ya da tüzüğü yok. İndirme kararı gönüllü olarak işletiliyor. Bir yere bir bildirim yapmak zorunluluğu yok. TOBB Başkanının ifadesiyle "Türk özel sektörü, devletimizle birlikte bir duruş sergileyecek, elini taşın altına koyacaktır" diyor. Bu durumda fiyatları %10 düşürme olayı ülke geneline yayılan 175 Odanın inisiyatifinde olacak.

Hafta sonunda gazete ilanlarında çokça kuruluşun fiyat indirim duyurusu vardı. Ancak dikkatimi çekti. Yıldızlı işaretlemeye dipnotta kampanyanın 31 Ekim'e dek geçerli olacağı bildiriliyor. Bu kampanyanın stoklarla sınırlı olacağı kaydediliyor.

Sonuçta, bu indirim olayında ne yapmalıyım diyen KOBİ'lerimize TOBB Basın Müşaviri Azmi Özgür'ü 03122182050'den aramasını tavsiye edeceğim.

TÜBİTAK

Bu kurum ağırlığı TEYDEB olan desteklerin geri ödemesinde herhangi bir erteleme yapmadı. Bunda bu kurumun hemen her desteğinin %80'ini başış olarak yapmasının kanımca etkisi var.

Kabaca kurumların enflasyonla topyekün mücadele konusunda duruşları böyle.

PÜF NOKTASI: İSO Başkanı Erdal Bağcıvan "Asal aktörlerin kendi otokontrollerini yaparak piyasayı terbiye etmesi gerekiyor" sözünü kulağa küpe yapılması gereken bir püf noktası olarak bir yere kaydediyor, iletıyorum.